

Poročilo s konference

Konference, ki je bila med 14. in 17. junijem 2011 v Malmöju na Švedskem, se je udeležilo več kot 670 udeležencev iz 79 držav.

Konferenca z naslovom *Svet, v katerem je vredno živeti – učenje in izobraževanje odraslih: ključ za preobrazbo* (*A world worth living in – Adult learning and education: a key for transformation*) je združila več dogodkov hkrati:

1. V torek, 14. junija, so potekale:
  - Generalna skupščina Evropskega združenja za izobraževanje odraslih (European Association for the Education of Adults – [EAEA](#))
  - Nacionalna konferenca Švedskega Nacionalnega odbora za izobraževanje odraslih
  - Nordijski seminar NVL
2. V sredo, 15., in v četrtek, 16. junija, se je odvila 8. svetovna konferenca Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih (International Council for Adult Education – [ICAE](#))
3. V petek, 17. junija, pa je potekala še generalna skupščina ICAE.

Program konference je vključeval štiri **ključne teme**:

1. Ugotavljanje uresničevanja milenjskih razvojnih ciljev (MDG), ciljev EFA (Izobraževanje za vse) in Belemskega akcijskega načrta (CONFINTEA VI),
2. Vseživljenjsko učenje za vzdržnost v svetu s spreminjajočo se klimo,
3. Primerno učenje kot pogoj za pravico do primerne dela,
4. Nordijsko ljudsko prosvetljenje in svetovni izzivi.

Konferenca si je postavila dva **glavna cilja**:

- vzpostaviti skupni prostor za močnejše uveljavljanje vseživljenjskega učenja (VŽU) za vse, zagovarjati vrednote VŽU in omogočati državljanom grajenje sveta, v katerem je vredno živeti;
- identificirati prednosti VŽU in razvojnih predlogov za delovanje na globalni, regionalni in lokalni ravni.

Torek, 14. junij:

Generalna skupščina EAEA:

Skupščine, ki se je udeležilo 58 predstavnikov iz 27 držav, je vodila *Johanni Larjanko*, predstavnica EAEA iz Finske.

V prvem delu so polnopravne članice volile predsednika in člane upravnega odbora. Soglasno so izvolili novo (staro) predsednico *Sue Waddington* iz Velike Britanije, v upravni odbor pa so bili izvoljeni: *Aram Avagyan* iz Armenije, *Beate Gfrerer* iz Avstrije, *per Paludan Hansen* z Danske, *Ivo Easmaa* iz Estonije, *Pirkko Ruuskanen-Parrukoski* s Finske, *David Lopez* iz Francije, *Uwe Gartenschlaeger* iz Nemčije, *Niamh O'Reilly* z Irske, *Katarina Popović* iz Srbije in *Britta Lejon* s Švedske.

V drugem delu skupščine so obravnavali dve poročili: vsebinskega je predstavil *Uwe Gartenschlaeger*, finančnega pa *Gina Ebner*, sekretarka EAEA. V kratki razpravi so člani razrešili nejasnosti glede

realizacije nalog in finančnega stanja, saj je znašal presežek odhodkov nad prihodki 25.713 €. *Gina Ebner* je pojasnila, da prihaja do tako velikih števil zaradi zamika plačil na projektih in zaradi neplačevanja članarine nekaterih članic; realno je presežek odhodkov le nekaj manj kot 5.000 €. Predstavljen je bil tudi finančni načrt za naslednji dve leti v dveh različicah, in sicer v realistični varianti z že zagotovljenimi sredstvi, in v različici, v katero so vključeni tudi prihodki dveh projektov, prijavljenih v Bruslju (rezultati še niso znani). Tako naj bi EAEA v naslednjih dveh letih poslovala brez izgub. Delegati polnopravnih članic so vsa predstavljena poročila soglasno sprejeli. Potrdili so tudi člane novega nadzornega odbora in častnega razsodišča.

V nadaljevanju so sledile predstavitve kandidatov za nove pridružene člane Evropskega združenja za izobraževanje odraslih. Med devetimi novimi članicami iz Avstrije, BiH, Češke, Nemčije, Makedonije, Rusije, Srbije in Ukrajine se je predstavil tudi Andragoški center Slovenije. Prisotni so soglasno potrdili vse nove kandidate, hkrati pa so izključili tri članice, in sicer iz Cipra, Makedonije in Poljske.

Podelitev Grundtvig priznanj:

Zvečer je sledila še slovesna podelitev priznanj EAEA, imenovanih po Grundtvigu. Priznanji sta prejela dva projekta iz Italije ter Kanade s področja razvoja in vpeljevanja prostovoljstva. Po kratki predstavitvi obeh projektov je nagradi podelila predsednica EAEA, *Sue Waddington*.

Sreda, 15. junij:

V uvodnem delu dvodnevne konference, ki jo je moderirala članica upravnega odbora ICAE, *Sara Longwe* iz Zambije, je navzoče pozdravila *Celita Eccher*, generalna sekretarka ICAE iz Urugvaja; dobrodošlico jim je zaželel tudi župan mesta Malmö, *Ilmar Reepala*. Udeležence konference so nagovorili še: *Haldor Asgrimsson*, generalni sekretar Nordijskega ministrskega sveta z Islandije, *Erik Svensson*, predstavnik Evropskega ekonomsko-socialnega sveta, *Sue Waddington*, predsednica EAEA, *Arne Karlsen*, direktor Unesco inštituta za vseživljenjsko učenje, in *Maria Simon*, namestnica ministra za šolstvo in kulturo Urugvaja.

Uvodno plenarno predstavitev prvega dne je imela *Gita Sen*, predstavnica Centra za javno politiko indijskega inštituta za menedžment. V predstavitvi na temo *Razumniki in intelektualci: vloga izobraževalcev v današnjem krutem svetu*, je izpostavila ključne izzive v današnji globalni družbi. Kritično je ocenila koncentracijo politične, ekonomske in upravljalne moči v peščici držav ter krčenje odločanja glede globalnega razvoja iz skupine držav G20 v skupino G8. Še nekaj poudarkov iz njene predstavitve:

- Če ne bo kolektivne spodbude reševanja globalnih vprašanj, prehajamo v dolgotrajno globalno krizo.
- Protitež ali izziv je vseživljenjsko učenje.
- Nevarnosti na področju zaposlovanja se stopnjujejo.
- Ekonomska kategorija in cilj je potrošnja.
- Problematično je zaposlovanje žensk in otrok.
- Velik problem je korupcija.
- Prevladuje 'care economy'.
- Izziv je ekonomija zaupanja.

Za prihodnost je izpostavila dva izziva: kako produkcijo in potrošnjo uskladiti v globalni ekonomiji ter kako uporabiti in izrabiti razvoj tehnologije? Pomembno vlogo bodo v prihodnje igrali intelektualci in znanstveniki, ki so ključni pri prevrednotenju vrednostnih sistemov. Sistem vrednot je potrebno graditi tudi na globalni ravni. Med prednostnimi področji so: vodni viri, energetski viri, trajnosti razvoj, enake možnosti, boj proti revščini. Prevladati mora humanistični pristop.

V nadaljevanju so sledile predstavitve posameznih tematskih področij konference:

1. Ugotavljanje uresničevanja *milenijskih razvojnih ciljev* (MDG), ciljev EFA (*Izobraževanje za vse*) in *Belemskega akcijskega načrta* (CONFINTEA VI),
2. Vseživljenjsko učenje za vzdržnost v svetu s spreminjajočo se klimo,
3. Primerno učenje kot pogoj za pravico do primerne dela,
4. Nordijsko ljudsko prosvetljenje in svetovni izzivi.

Moderatorji so predstavili potek dela v posameznih skupinah in ključna izhodišča za razpravo.

Tako je oba dneva v uradnem programu vzporedno potekalo kar sedemdeset različnih delovnih skupin, seminarjev, samostojno organiziranih dejavnosti in razstav. Odločil sem se, da bom sodeloval v delavnicah 1. in 3. teme.

V prvem terminu sem se pridružil skupini v delavnici *Izobraževanje odraslih kot pravica in poklic – sledenje mednarodnim dogovorom v dokumentih: MDG, ciljev EFA in agende CONFINTEA VI*. Delo je moderirala *Maria Almazan Khan*, predstavnica ICEA iz Indije. Uvodne prispevke so predstavili: *Paul Balanger*, predsednik ICEA iz Kanade, *Rasheda Choudhury* iz Bangladeša, *Karin Jahr-de Guerro* iz Brazilije in *Timothy Ireland* iz Nemčije. Izpostavili so dejstvo, da je vpeljevanje zastavljenih ciljev iz teh dokumentov proces, ki pa se v 3. in 4. cilju dokumenta EFA (Education for All) slabše izvaja. Rešitev je v boljšem mednarodnem sodelovanju. Čuti se zniževanje virov financiranja. Predlagali so dodatno podporo, zlasti na področju pismenosti in izobraževanja žensk. Poudarjena je bila potreba po sodelovanju udeležencev v procesu izobraževanja in v procesu izražanja njihovih lastnih potreb (npr. učenje za osebno rast). Izobraževanje odraslih mora biti prisotno in vključeno tudi na drugih področjih izobraževanja (npr. strokovnem in poklicnem) in mora biti del izobraževanja za vse. V njihovih predstavitev sta bila izpostavljena pomen kakovosti v izobraževanju odraslih in dialog v smislu skupnostnega učenja. Potrebna je individualna odgovornost za učenje. V obravnavanih dokumentih so navedena le priporočila in minimalni cilji, ni pa tudi navodil vladam za izvajanje. Predlagajo, da morajo biti priporočila zelo jasna in transparentna. Unesco mora poskrbeti za vključitev izobraževanja odraslih tudi v ostala področja izobraževanja, kot so strokovno in poklicno ter visokošolsko izobraževanje. Ključne rešitve so predvsem: dobro zastopanje izobraževanja odraslih, vključevanje v vse sektorje, investiranje v izobraževanje odraslih, podroben pregled vseh kazalnikov za izvajanje. Potrebna je večja izpostavljenost civilne družbe.

V drugem terminu dela v skupinah sem se udeležil dela v skupini na temo *Primerno učenje kot pogoj za pravico do primerne dela*. Skupino je moderiral *Paul Belanger*, predsednik ICAE. Uvodne referate so predstavili:

- *Ken Bjerregaard* in *Susanne Simonsson* s Švedske – predstavljen je bil švedski primer dobre prakse o ljudskem izobraževanju in izobraževanju zaposlenih v okviru sindikatov. Vključenost v izobraževanje je zelo visoka, saj je izobraževanje brezplačno, edini pogoj je znanje švedskega jezika. Težišče je na izobraževanju osipnikov, priseljencev. Sindikati seveda izobražujejo in zastopajo zaposlene in vključene v sindikat. Skupaj z delodajalci in delavci načrtujejo in izvajajo izobraževanje.
- *Lourdes Angulo* iz Mehike – predstavljen je bil primer izobraževanja žensk, usmerjenega predvsem za potrebe trga dela. Problem je hitro spreminjanje stanja in potreb na trgu dela in razmerje med plačanim in neplačanim delom.
- *Licino Lima* iz Portugalske – izpostavljen je bil predvsem problem obravnave zaposlenih kot potrošnikov, ki jim izobraževalci ponujajo izobraževanje, pri katerem pa sami ne sodelujejo. Proces je treba obrniti – izhajati mora iz potreb in pričakovanj zaposlenih. Tako le-ti aktivno sodelujejo v celotnem procesu priprave in izvedbe izobraževanja. Poudarek ne sme biti le na tehničnih znanjih in spretnostih, ampak tudi na splošnih, socialnih in humanističnih znanjih. Izobraževanje mora biti formaliziran proces stalnega razvoja, socialnih in osebnih izkušenj in odprave različnih deficitov.

ČETRTEK, 16. junij:

Na generalni skupščini ICAE je *Richard G. Wilkinson*, raziskovalec iz Velike Britanije, v uvodnem plenarnem predavanju predstavil rezultate raziskave z naslovom *Zakaj družbe z večjo stopnjo enakosti vedno dosegajo boljše rezultate?* Nanizal je primerjalne rezultate različnih držav glede na gospodarsko in ekonomsko razvitost in stopnjo (ne)enakosti posameznih držav. Ugotavljal je, da stopnja razvitosti ne pomeni hkrati tudi višjo stopnjo zadovoljstva in varnosti prebivalstva. Le-ta je odvisna od višje stopnje enakosti, ki je zagotovljena v posamezni družbi. To je rezultat razvitosti socialne države. Trditev je prikazal na različnih segmentih in področjih, in sicer: stopnji varnosti in kriminala, zdravju, stopnji samomorilnosti, zadovoljstvu otrok, stopnji odvisnosti, najstniških nosečnosti, psihosocialnem tveganju, stresu in izgorelosti itd. Pokazal je, da primerjani rezultati med posameznimi državami ne odstopajo od rezultatov med posameznimi državami znotraj ZDA. Tam, kjer je stopnja enakosti višja, so tudi rezultati boljši. V družbah z višjo stopnjo neenakosti problemi – zlasti

socialni – strmo naraščajo in so vedno bolj vidni. Socialna mobilnost pa je višja v družbah z višjo stopnjo enakosti. Rezultati raziskave so objavljeni na spletni strani www.equalitytrust.org.uk.

Sledila je okrogla miza na temo *Sodelovanje za trajnostni razvoj in socialno pravičnost*. Okroglo mizo je vodil *Sergio Haddad*, član upravnega odbora ICAE iz Brazilije. V plenarni razpravi so sodelovali: *Karin Jahr-de Gurrero*, vodja sektorja izobraževanja na Ministrstvu za ekonomijo, sodelovanje in razvoj iz Nemčije, *Valerie Liechti*, *Malin Elisson*, obe s Švicarske agencije za razvoj in sodelovanje, *Gunvor W. Skancke* z Norveške agencije za razvoj in sodelovanje, in *Federico Mendes Varela* iz Omrežja za sodelovanje jug-jug iz Cape Verde. Vsi sogovorniki so predstavili svoje primere dobre prakse na področju mednarodnega sodelovanja in donatorstva na področju sodelovanja sever-jug in jug-jug. Izpostavili so tudi ključne izzive za prihodnje sodelovanje:

- razvoj celovitih politik za globalni razvoj,
- boljše izvajanje državnih politik in ustrezne pravne podlage,
- vzpostavljen ustrezen sistemski in medsektorski okvir,
- večja transparentnost,
- boj proti korupciji,
- razvoj ustreznih znanj in spretnosti na podlagi osebnih potreb in potreb družb, ki prejemajo donacije,
- ključno je merjenje in spremljanje rezultatov,
- prednostni cilj je zmanjšati revščino,
- potreben je holistični pristop,

Kot glavne izzive na področju vseživljenjskega učenja so izpostavili:

- izobraževanje je prednostna naloga in dobra naložba v smislu doseganja trajnostnega razvoja in socialne vključenosti,
- v prihodnje so potrebne dobre izobraževalne politike,
- prioritete ciljne skupine so mladi odrasli osipniki in ženske,
- potrebna je dobra promocija izobraževanja odraslih,
- potrebno je doseči cilje strateških dokumentov MDGs, EGA in CONFINTEA VI.

Zatem smo ponovno nadaljevali z delom po skupinah. Sam sem se udeležil delovne skupine *CONFINTEA VI: Politika, financiranje, pismenost – kakšne so možnosti za izvajanje in aktivno spremljanje?* Tokrat je delo skupine koordiniral *Heribert Hinzen* (dvv international) iz Nemčije. Svoje prispevke so predstavili:

- *Bettina Bochynek* iz Nemčije je predstavila dosedanje dejavnosti Unesca na globalni ravni glede priprave orodij za spremljanje in poročanje o napredku pri doseganju ciljev in priporočil CONFINTEA VI. Opozorila je na pripravo vprašalnika in matrik, ki bodo v pomoč pri pripravi nacionalnih vmesnih poročil.
- *Jorge Camors* z Ministrstva za izobraževanje in kulturo Urugvaja, *Katarina Popović* iz Društva za izobraževanje odraslih Srbije in *Mohammad Muntasim Tanvir* iz Azijsko južno-pacifiškega združenja za temeljno izobraževanje in izobraževanje odraslih so predstavili stanje, dejavnosti in rezultate na področju regionalnega sodelovanja pri spremljanju vpeljevanja priporočil in ciljev CONFINTEA VI ter pri pripravi vmesnega poročila na regionalni in nacionalni ravni;
- *David Archer* (Aktivna pomoč) iz Velike Britanije je osvetlil problematiko financiranja, predvsem dvig financiranja za izobraževanje odraslih (cilj je 6 % BDP za izobraževanje, od tega 50 % za področje pismenosti odraslih). Čeprav je kar 36 vlad podpisalo *Belemski akcijski načrt*, je doseganje tega cilja težaven proces. Malo vlad deluje v tej smeri, večina vlad celo krčila sredstva za izobraževanje, zato je treba področje financiranja presojeti zelo kritično.

Na popoldanski skupščini na temo *Izobraževanje odraslih kot pravica in stroka*, ki jo je vodil *Heribert Hinzen* (dvv international) iz Nemčije, so bili predstavljeni zaključki virtualnega tematskega seminarja.

Delovni zaključki razprave so bili:

- Izobraževanje odraslih je povsod in hkrati nikjer, ker je najpogosteje vključeno v drugo izobraževanje.
- CONFINTEA je strategija, proces in sredstvo.
- Izobraževanje odraslih je povezava med različnimi oblikami izobraževanja – formalno, neformalno, priložnostno.
- Pri spremljanju napredka (monitoringu) je treba posebno pozornost nameniti vključenosti.
- V procese spremljanja je potrebno vključiti EFA, Unesco in Svetovno banko.

- Svetovna banka mora biti odgovorna za izobraževanje.
- Ministrstva morajo skrbeti za poročila o nacionalnem napredku.
- Potrebna je izboljšava komunikacije med vsemi udeleženi partnerji, pri čemer je zelo pomembno vključiti tudi sindikate,
- Nujna je tudi pravica do učenja, ne le pravica do izobraževanja.
- Proračuni morajo biti spremenjeni in demistificirani kot absolutno ekonomistično orodje v smislu nedotakljivosti.

Po odmoru je sledila zaključna konferenca in zaključek uradnega programa. Zaključno konferenco je vodil *Alan Tuckett*, finančnik ICAE in direktor NIACE iz Velike Britanije. Delovno besedilo zaključkov konference je predstavila *Camilla Croso*, predstavnica latinsko-ameriškega gibanja za pravice do izobraževanja. *Alan Tuckett* je prebral tudi delovno verzijo besedila *Draft ICAE World Assembly Declaration: A world worth living in*. Po razpravi je bil sprejet dogovor o načinih usklajevanja končnega besedila.

Petek, 17. junij:

Zadnji dan je bil v celoti namenjen generalni skupščini ICAE. Skupščini je predsedoval *Paul Belanger*, predsednik ICAE, ki je najprej predstavil zapisnik prejšnje skupščine (Nairobi, Kenija). Po kratki razpravi je bil zapisnik soglasno potrjen.

Vsebinsko poročilo o delu v zadnjih treh letih je podala generalna sekretarka ICAE, *Celita Eccher*. Poročilo je pripravljeno in objavljeno v tiskani publikaciji in je na voljo v knjižnici ACS. Sledila je razprava glede vsebinskih vprašanj ter pobud. Vsebinski del je bil razdeljen na štiri tematska področja:

- Zastopanje pravic do izobraževanja in vseživljenjskega učenja,
- Omrežje in globalno mreženje,
- Usposabljanje članov ICAE in drugih partnerjev,
- Komunikacijski in informacijski sistem,

Po razpravi je bilo vsebinsko poročilo sprejeto.

V nadaljevanju je *Alan Tuckett* predstavil finančno poročilo za obdobje zadnjih štirih let. Tudi to poročilo je vključeno v publikacijo, ki je na voljo v knjižnici ACS.

V tretjem delu je *Sturla Bjerkaker* z Norveške predstavil predlog in dileme, ki so jih imeli člani komisije, ki je pripravljala nov predlog statuta ICAE. Statut Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih se ni spremenil od leta 1973. Sprejet je bil dogovor, da se predlog novega statuta posreduje članicam ICAE v trimesečno obravnavo. Ponovno bo obravnavan na naslednji generalni skupščini, kjer ga bodo članice sprejele.

V popoldanskem času je skupščina ICAE razpravljala o strategijah in načrtih ICAE za obdobje 2011–2014, ki temeljijo na priporočilih generalne skupščine.

Sledile so volitve predsednika, finančnika in članov izvršilnega odbora članic ICAE.

Žal v popoldanskem delu skupščine ICAE nisem sodeloval.

Vsa gradiva, končna besedila in zaključki konference in skupščine bodo objavljeni na spletni strani ICAE: <http://aworldworthlivingin.se/> in <http://www.icae2.org/>. Vsa ključna gradiva in dokumenti skupščine ICAE, skupščine EAEA in uradnega programa so na voljo tudi v knjižnici ACS.